

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 432/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jozefom Polákom, advokátom, Aleja Slobody 1890/50, Dolný Kubín, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dolný Kubín v konaní vedenom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 a jeho uzneseniu z 1. februára 2021 a postupu Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tp 2/2021 a jeho príkazu z 27. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 7 a čl. 8 ods. 1, 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dolný Kubín (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 a jeho uznesením z 1. februára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 1. februára 2021“) a postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tp 2/2021 a jeho príkazom z 27. januára 2021 (ďalej aj „napadnutý príkaz z 27. januára 2021“; spolu s napadnutým uznesením z 1. februára 2021 ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie z 1. februára 2021, ako aj napadnutý príkaz z 27. januára 2021. Zároveň navrhuje priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľom okresného riaditeľstva, odboru kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ“) bolo pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 vedené trestné stíhanie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinený“) pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. V rámci tohto trestného konania je sťažovateľke priznané procesné postavenie svedkyne – poškodenej.

3. Na základe návrhu vyšetrovateľa z 21. januára 2021 vydala sudkyňa pre prípravné konanie okresného súdu 27. januára 2021 písomný príkaz na vyšetrovanie duševného stavu sťažovateľky ako svedkyne – poškodenej v predmetnej trestnej veci vedenej okresným riaditeľstvom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020.

4. Napadnutým uznesením (vyšetrovateľa) z 1. februára 2021 bol podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] (ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020, pozn.) na základe napadnutého príkazu z 27. januára 2021 pribratý na vyšetrovanie duševného stavu sťažovateľky znalec v odbore zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutým rozhodnutiam a postupom, ktoré im predchádzali, podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) do ňou označených práv bolo zasiahnuté príkazom sudkyne pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 2 Tp 2/2021 z 27. januára 2021;
- b) vydanie príkazu na vyšetrovanie duševného stavu bolo nelegálnym, nelegitímnym a neproporcionálnym zásahom do jej práv „spojených s jej súkromím a tiež zásahom do ďalších špecifikovaných práv, ktorých porušenie namieta“;
- c) z obsahu príkazu nie je možné identifikovať, na základe akých okolností dospel okresný súd k záveru o existencii podmienky pre jeho vydanie, t. j. či je u sťažovateľky podstatne znížená schopnosť správne vnímať alebo vypovedať;
- d) v predmetnom trestnom konaní sa zúčastnila dvoch psychologických vyšetrení, pričom ani z jedného znaleckého posudku nie je zrejмый záver, z ktorého by vyplývalo, že u sťažovateľky takéto pochybnosti existujú;
- e) zákonné dôvody na vydanie takéhoto príkazu buď neexistovali, alebo sa nimi okresný súd vôbec nezaoberal;
- f) otázky, ktoré vyšetrovateľ v napadnutom uznesení z 1. februára 2021 žiada zodpovedať, presahujú rámec predpokladaný § 150 Trestného poriadku, aj na základe čoho je predmetné uznesenie nezákonné. Sťažovateľka zároveň v konkrétnostiach poukazuje na jednotlivé pochybenia príslušného vyšetrovateľa v súvislosti s vykonaním znaleckého dokazovania a vydaním napadnutého príkazu z 27. januára 2021.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 7 a čl. 8 ods. 1, 2 a 3 charty a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn.

2 Tp 2/2021 a jeho napadnutým príkazom z 27. januára 2021 na vyšetrenie duševného stavu sťažovateľky (v procesnom postavení svedka – poškodenej), ako aj postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 a jeho napadnutým uznesením z 1. februára 2021 v súvislosti s pribratím znalca na účel vyšetrenia duševného stavu sťažovateľky.

III.1. K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tp 2/2021 a jeho napadnutému príkazu z 27. januára 2021:

7. Sťažovateľka v rozhodnom uvádza, že k zásahu do ňou označených práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) došlo napadnutým príkazom z 27. januára 2021, ktorý predstavuje nelegálny, nelegitímny a neproporcionálny zásah do jej práv, pričom z neho nie je možné ani identifikovať, na základe akých okolností dospel okresný súd k záveru o existencii podmienky pre jeho vydanie.

III.1.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 7 charty:

8. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

9. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

10. Z hľadiska metodologického pri sťažnostiach týkajúcich sa namietaného porušenia čl. 8 dohovoru po uznaní, že ide o vec spadajúcu do pôsobnosti označeného článku, Európsky súd pre ľudské práva presúva svoju pozornosť na skúmanie ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu z pohľadu limitov vymedzených čl. 8 dohovoru. Ako prvé nastupuje posúdenie kritéria legality (že k zásahu došlo na základe zákona), legitímnosti (že k zásahu došlo na účely niektorého zo záujmov vymedzených čl. 8 ods. 2 dohovoru) a napokon proporcionality zásahu, teda že zásah bol v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutný (m. m. III. ÚS 261/2017). Podľa čl. 7 charty každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a komunikácie.

11. Z § 150 Trestného poriadku vyplýva, že na vyšetrenie duševného stavu svedka je vždy potrebný príkaz súdu, v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie. Nariadiť vyšetrenie duševného stavu svedka môže súd, resp. sudca pre prípravné konanie len vtedy, ak sú súčasne splnené dve

podmienky vyplývajúce z § 150 Trestného poriadku, a teda a) ide o výpoveď svedka, ktorá je pre rozhodnutie obzvlášť závažná a b) existujú dôvody na vážne pochybnosti, či nie je u takého svedka podstatne znížená schopnosť správne vnímať alebo vypovedať. Ústavný súd podotýka, že na aplikáciu predmetného zákonného ustanovenia postačuje dôvodná pochybnosť o tom, že u svedka je podstatne znížená schopnosť neskreslene, resp. objektívne reprodukovať prežité vnemy (m. m. I. ÚS 584/2020).

12. Zo skutkových údajov prezentovaných sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti, a tiež deklarovaných v odôvodnení napadnutého príkazu z 27. januára 2021 je zrejmé, že sťažovateľka má postavenie svedka poškodeného, a súčasne je jej svedectvo zjavne jedným z najdôležitejších priamych dôkazov, a to vzhľadom na charakter stíhanej trestnej činnosti a miesto jej páchania (tzv. domáce násilie). Uvedené okolnosti signalizujú, že svedecká výpoveď sťažovateľky, ktorej osoba mala byť predmetom vyšetrovaného skutku (útok na fyzickú a psychickú integritu sťažovateľky), je nepochybne pre rozhodnutie obzvlášť závažná. Pokiaľ ide o okolnosť zakladajúcu vážnu pochybnosť o schopnosti sťažovateľky ako svedkyne správne vnímať alebo vypovedať, v danom prípade predmetné nie je možné explicitne vyčítať z obsahu samotného napadnutého príkazu z 27. januára 2021. Zároveň je však vo vzťahu k príkazu ako jednému z druhov rozhodnutia v trestnom konaní (§ 162 ods. 1 Trestného poriadku) nevyhnutné uviesť, že príkaz musí byť odôvodnený iba v prípadoch, kde to zákon výslovne vyžaduje (§ 181 ods. 2 Trestného poriadku), pričom § 150 Trestného poriadku takúto vyslovenú požiadavku neobsahuje (porovnaj napr. § 100 ods. 1 tretiu vetu Trestného poriadku alebo § 101 ods. 1 druhú vetu Trestného poriadku, a pod.).

13. Pre prejednávanú vec je však dôležitejšie, ako to vyplýva z obsahu napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva, že podstata znaleckého dokazovania nesmeruje výhradne len k overeniu schopnosti sťažovateľky ako svedkyne prežité udalosti správne vnímať a tieto následne adekvátne reprodukovať (bod 5 napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva, pozn.), ale prednostne smeruje k zisteniu (medicínskemu overeniu) možných patologických dôsledkov na zdraví sťažovateľky ako poškodenej (bod 1 – 4 napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva). Výhrady sťažovateľky tak vyplývajú z neporozumenia úlohy znaleckého dokazovania z odvetvia psychiatrie pri trestných činoch tzv. domáceho násilia. Tento postup a metodika sú pri tejto kategórii trestnej činnosti bežné a odvíjajú sa od skutočnosti, že znalec psychológ nemá odbornú kompetenciu zisťovať existenciu prípadnej duševnej choroby (posttraumatickej stresovej poruchy), ktorá mohla byť spôsobená v dôsledku vyšetrovanej trestnej činnosti (na základe diagnostických metód iba nevylúči jej prítomnosť; vyšetrenie psychológom teda duševnú poruchu nezisťuje, iba ju môže indikatívne vylúčiť a v takom prípade sa znalec psychiater už do konania zvyčajne za týmto účelom nepriberá). Existenciu duševnej choroby však môže urobiť jedine znalec – psychiater, čo malo byť predovšetkým jeho úlohou aj v tomto prípade. Tento náhľad je zrejmý napokon aj z návrhu vyšetrovateľa na vydanie príkazu na vyšetrenie duševného stavu svedka.

14. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľky o nelegitímnosti a neproporcionálnom zásahu do jej práv, predmetné tvrdenia sťažovateľka v konkrétnostiach v ústavnej sťažnosti ďalej nerozvíjala. Predložená ústavná sťažnosť v časti konkrétnych právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu ňou označených základných práv a slobôd [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], spĺňa iba hranične kritériá, ktoré zákon o ústavnom súde predpisuje pre osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti. Ústavnoprávna argumentácia je minimálna. Vychádzajúc z predloženej argumentácie, ústavný súd ďalej

k sťažovateľkinej ústavnej sťažnosti, t. j. konkrétne k legitímite zásahu, konštatuje, že záujem na objasnení trestnej činnosti a spravodlivom potrestaní páchatel'a a súčasne záujem na ochrane jednotlivca pred neodôvodneným trestným stíhaním a odsúdením, resp. na ochrane práva podozrivého alebo obvineného na spravodlivý proces pri prejednaní jeho trestnej veci je legitímnym prípadom, keď mohlo dôjsť k obmedzeniu práva na ochranu súkromia sťažovateľky vo vzťahu k informáciám o jej zdravotnom stave.

15. Vo vzťahu k otázke proporcionality ústavný súd konštatuje, že príkaz na vyšetrovanie duševného stavu sťažovateľky bol vydaný na účely objasnenia trestného činu, kde predmetom útoku mala byť samotná sťažovateľka ako poškodená. Ako už bolo konštatované, v rámci posúdenia zákonných podmienok nariadenia vyšetrovania duševného stavu svedka má sťažovateľka pozíciu priameho a zároveň dôležitého svedka. Z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľka označila iný dôkaz, ktorý by považovala za šetrnejší prostriedok, ktorý mohol byť v rámci vyšetrovania využitý na preskúmanie dôveryhodnosti jej svedeckej výpovede, a s prihliadnutím na povahu stíhaného trestného činu a spôsob jeho spáchania je ústavný súd toho názoru, že ak by v danej trestnej veci aj existoval iný dôkaz ako prostriedok šetrnejší o priebehu skutku a s ním spojených faktoroch, zrejme by nemal predpoklady na dosiahnutie sledovaného cieľa. Keďže komplexná a dôveryhodná svedecká výpoveď sťažovateľky ako priameho svedka je nevyhnutná pre objektívne ustálenie relevantných skutkových okolností, javí sa posúdenie duševnej svedeckej spôsobilosti sťažovateľky prostredníctvom znalca ako primerané.

16. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019).

17. Na základe celkového posúdenia všetkých relevantných faktorov v okolnostiach prípadu sťažovateľky, berúc do úvahy spôsob odôvodnenia ústavnej sťažnosti, resp. jej minimálnu ústavnoprávnu argumentáciu, ako aj obsah návrhu na vydanie napadnutého príkazu z 27. januára 2021 a skutočnosti uvedené v bode 13 tohto uznesenia, ústavný súd dospel k záveru o ústavnej akceptovateľnosti a konformnosti napadnutého príkazu z 27. januára 2021, ako aj postupu, ktorý mu predchádzal (v rozsahu sťažovateľkou namietaných skutočností, pozn.). Na základe uvedeného ústavný súd nenašiel medzi namietaným porušením práv sťažovateľky a napadnutým postupom okresného súdu, resp. jeho napadnutým príkazom z 27. januára 2021, takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou namietaných práv. Na základe uvedených skutočností ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 3 charty:

18. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje absenciu akejkoľvek, nie to ešte relevantnej ústavnoprávnej argumentácie. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti neuvádza, že by jej vec mala byť a napriek tomu nebola verejne prerokovaná alebo že by postup okresného súdu v konaní, v rámci ktorého vydal napadnutý príkaz z 27. januára 2021, vykazoval zbytočné prieťahy. Rovnako sťažovateľka nenamieta svoju neprítomnosť na predmetnom rozhodovaní a ani to, že by sa nemohla vyjadriť k vykonávaným dôkazom. O žiadnom z týchto v čl. 48 ods. 2 ústavy obsiahnutých základných práv sťažovateľka netvrdí, že by bolo predmetným príkazom okresného súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené. Obdobne je tomu aj v prípade namietaných práv podľa čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 3 charty, v súvislosti s ktorými v ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek argumentácia, resp. žiadny z týchto článkov sťažovateľka nepriradila k relevantným námietkam. Ústavná sťažnosť sťažovateľky v uvedených častiach teda neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú náležitosť ustanovenú v § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

19. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti má významné procesné dôsledky. Je totiž základnou povinnosťou sťažovateľky, aby čo najpresnejšie opísala skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Subjektívny názor sťažovateľky o porušení ňou označených práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 359/08). Za tú pritom nie je možné považovať označenie článkov ústavy a dohovoru, ktoré mali byť podľa sťažovateľky porušené, a rovnako ani ich citáciu. Práve a najmä táto skutočnosť (t. j. kvalifikovaná právna argumentácia týkajúca sa tvrdého porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa) je jedným z hlavných dôvodov povinného právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom. Nedostatok odôvodnenia pritom považuje ústavný súd za nedostatok kľúčovej povahy, a preto ani nevyzýva na jeho odstránenie podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže tento postup je aktuálny v prípade nedostatkov formálnej povahy, nie však samotnej podstaty ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 155/2019).

20. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (m. m. IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

21. Vzhľadom na absenciu, resp. argumentačnú nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, v ktorej absentujú elementárne indicie svedčiace o jej opodstatnenosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto jej časti (III.1.2., pozn.) odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

III.2. K namietanému postupu okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 a jeho napadnutému uzneseniu z 1. februára 2021:

22. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

23. Ústavná sťažnosť sťažovateľky smeruje aj proti postupu okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 a jeho napadnutému uzneseniu z 1. februára 2021, proti ktorému mala sťažovateľka právo podať sťažnosť, ktorú podľa jej tvrdení aj využila, a preto právomoc poskytnúť ochranu namietaným právam sťažovateľky mala príslušná prokuratúra (z vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že o takom podaní sťažovateľky rozhodla prokurátorka Okresnej prokuratúry Dolný Kubín uznesením č. k. Pv 127/20/5503 z 8. marca 2021). Tento sťažovateľke zákonom priznaný účinný právny prostriedok nápravy na ochranu svojich práv pred ich porušovaním zo strany okresného riaditeľstva diskvalifikuje vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnenej námietke porušenia sťažovateľkou označených práv postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-223/1-VYS-DK-2020 a jeho napadnutým uznesením z 1. februára 2021. Na základe uvedených skutočností je vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti, na základe čoho ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

24. Pre komplexnosť ústavný súd dopĺňa, že sťažovateľka síce ako porušovateľka jej práv v záhlaví ústavnej sťažnosti označila aj Okresnú prokuratúru Dolný Kubín, avšak ústavne relevantným spôsobom prípadný postup príslušnej prokuratúry, resp. jej rozhodnutie vedúce k porušeniu ňou (v bode 1 tohto uznesenia, pozn.) označených práv nenamietla – vyslovenia porušenia jej základných práv alebo slobôd jej postupom, resp. rozhodnutím sa v aktuálnej ústavnej sťažnosti nedomáhala (pozri návrh na rozhodnutie – petit, pozn.). Ústavný súd uvádza, že petitom ústavnej sťažnosti je, až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, viazaný (§ 45 zákona o ústavnom súde, pozn.), a teda sa touto jej časťou ďalej nezaoberal.

25. Ústavný súd tiež dodáva, že pokiaľ sťažovateľka v obsahu ústavnej sťažnosti namietala aj iné články, ktoré však neuviedla v návrhu na rozhodnutie (v petite, pozn.), tieto ústavný súd považoval len za súčasť jej ústavnoprávnej argumentácie. Zároveň sa v petite ústavnej sťažnosti objavili nezrovnalosti vo vzťahu k označeniu sťažovateľkou namietaných rozhodnutí, ktoré ústavný súd v nadväznosti na obsah ústavnej sťažnosti ustálil tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

26. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2022

Miloš Maďar
predseda senátu